

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 2

หนังสือเรื่อง เกาหลีใต้ : บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ ซึ่งใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบในวิชา สังคมวิทยาอาชีพ (SO 474) เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถมองภาพในสาขาสังคมวิทยาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นนั้น ได้จำหน่ายหมดลงภายในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงมอบให้สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหงพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นมาอีกครั้ง

แม้ว่าในสภาพปัจจุบัน สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนไปมาก ดังเช่น การล่มสลายของสหภาพโซเวียต การเปลี่ยนแปลงในยุโรป ตะวันออกเป็นรัฐในระบอบการปกครองแบบทุนนิยมประชาธิปไตย การกระโดดออกทางเศรษฐกิจเกาหลีใต้จากการได้เปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 มาเป็นการขาดดุลการค้านับตั้งแต่นายโรห์ เทวู เป็นผู้นำประเทศ (ค.ศ. 1988-1993) และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญเมื่อเกาหลีใต้เลือกประธานาธิบดีผู้ซึ่งมิได้มาจากสายทหารเป็นครั้งแรก คือ นายคิม ยังแจม เข้าดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1993 สถานการณ์ดังกล่าวมีผลต่อประเทศสาธารณรัฐเกาหลีในปัจจุบันเป็นอันมาก อย่างไรก็ตาม คำอธิบายในหนังสือเล่มนี้ก็ยังคงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้สนใจศึกษาประเทศเกาหลีใต้เพราะจะได้ทราบถึงประวัติศาสตร์และความพยายามในการพัฒนาประเทศให้ก้าวมาถึงจุดนี้ได้

ดร.ดำรงก์ ฐานดี

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนศึกษา

โทร. 218-2487, 218-2490

ภาควิชาสารคดีศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

ของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์หลักคือ ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัยในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ ญี่ปุ่น จีน และเกาหลี รวมทั้งประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย นอกจากนี้ยังสนับสนุนการเรียนการสอนทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ความรู้และผลงานวิจัย ส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศตลอดจนประสานความร่วมมือทางวิชาการ และที่สำคัญก็คือ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเก็บรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย เพื่ออำนวยความสะดวกติดต่อหน่วยงานของรัฐบาลและภาคเอกชน และช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ประกอบด้วยโครงการญี่ปุ่นศึกษา โครงการจีนศึกษา และโครงการเกาหลีศึกษา แต่ละโครงการมีแผนการดำเนินงานที่เน้นการศึกษารายละเอียดในทุกด้านของแต่ละประเทศอย่างลึกซึ้ง

สถาบันฯ มีนโยบายส่งเสริมการจัดพิมพ์หนังสือ ตำราทุกประเภท ทั้งที่เป็นงานเขียนขึ้นใหม่ งานวิจัย งานแปล งานเรียบเรียง และงานเขียน

อื่น ๆ ที่มีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ยังจัดพิมพ์วารสารและนิตยสารทั้งที่มีลักษณะเป็นวิชาการและกึ่งวิชาการ สถาบันฯ ตระหนักว่าขอบข่ายของผลงานวิชาการทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในประเทศไทยยังมีอยู่จำกัด จึงมุ่งส่งเสริมผลิตหนังสือและสิ่งพิมพ์ ที่มีคุณภาพดีให้มากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยเผยแพร่ความรู้ด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติให้มากที่สุด สถาบันฯ ได้จัดพิมพ์หนังสือที่มีประโยชน์หลายเล่ม ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลความรู้เกี่ยวกับญี่ปุ่นศึกษา และจีนศึกษา ส่วนทางด้านเกาหลีศึกษานั้น จะเป็นเอกสารเผยแพร่ประกอบ คือ สรุปการสัมมนา หรือเป็นรายงานผลงานทางวิชาการเท่านั้น

การจัดพิมพ์หนังสือเรื่อง “เกาหลีใต้ : บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ” ของรองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ สุานดี เล่มนี้จึงถือเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสาธารณรัฐเกาหลีครบถ้วน สมบูรณ์เล่มแรกที่สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาได้จัดพิมพ์ขึ้นเผยแพร่แก่สาธารณชน นับเป็นก้าวแห่งการศึกษาค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับเกาหลีศึกษาในประเทศไทย

หนังสือเล่มนี้นอกจากจะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ที่ประสบผลสำเร็จและมีชื่อเสียงไปทั่วโลก คือ การพัฒนาชนบท เซมาฮิล อุนดง ที่หลาย ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้พยายามศึกษาและนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาประเทศตนเองแล้ว ยังได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ระบบการศึกษา และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีอย่างลึกซึ้งอีกด้วย

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.
ดำรงค์ ฐานดี ที่ได้ใช้ความอุตสาหะ วิริยะ ทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วง
ไปด้วยดี นอกจากนั้นท่านยังช่วยส่งเสริมกิจกรรมของโครงการเกาหลีศึกษา
อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการด้านเกาหลีศึกษาเป็นอย่างยิ่ง การจัดพิมพ์
หนังสือเล่มนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการแล้ว ยังเป็นการส่งเสริม
และกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี
ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านทั่ว
ไป และได้รับผลสมความมุ่งหมายของผู้เขียนและผู้จัดพิมพ์
ทางสถาบันฯ ยินดีรับคำแนะนำจากท่านผู้อ่านทุกท่าน

(นางเพ็ชรี สุมิตร)

ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เป็นผลงานการค้นคว้าวิจัยเพื่อศึกษา และค้นหาสาเหตุที่ทำให้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยสามารถทำให้สังคมก้าวจากสภาพที่ยากจนข้นแค้นมาเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงภายในช่วงระยะเวลาเพียง 25 ปี

สาเหตุสำคัญที่ค้นพบก็คือ รัฐได้แสดงบทบาทสำคัญในการแทรกแซงการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเร่งรัดการพัฒนาให้เกิดขึ้นตามทิศทางของระบบทุนนิยม จากความสำเร็จดังกล่าว ทำให้นักวิชาการ นักการเมือง และผู้นำประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสนใจ และอยากเรียนรู้ถึงประสบการณ์การพัฒนาของเกาหลีได้อย่างละเอียด

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้เขียนได้วิเคราะห์หัวข้อที่รัฐแสดงบทบาทในแต่ละแง่ และได้เขียนเป็นบทความทีละตอน จากนั้น ก็มีความคิดเห็นว่าน่าจะรวบรวมบทความเหล่านี้พิมพ์เป็นรูปเล่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้อ่านที่สนใจเรื่องการพัฒนาประเทศเกาหลียุคปัจจุบันได้ใช้ประโยชน์อย่างสะดวก ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงประกอบไปด้วยแง่มุมต่าง ๆ ที่รัฐเข้าไปนำและร่วมการพัฒนา

หนังสือเล่มนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย อาทิเช่น อาจารย์อำพล สุวรรณธาดา แห่งมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ศาสตราจารย์ ดร. เขียน ธีระวิทย์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วย-

ศาสตราจารย์อรรถัย ศรีสันติสุข รองผู้อำนวยการโครงการเกาหลีศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ Mr. Seong Eon Lee สถานทูตเกาหลีประจำประเทศไทย ที่ได้กระตุ้นและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ได้ให้เวลาผู้เขียนในการทำวิจัยเรื่องนี้ นับเป็นเวลากว่าหนึ่งปี นอกจากนี้ สมาชิกครอบครัวได้แก่คุณดวงฤดี ลูกโฮกุและลูกฝนมีส่วนสำคัญที่ทำให้งานเขียนได้รับความสำเร็จ หากปราศจากผู้ได้รับการกล่าวชื่อนามมาแล้วข้างต้น หนังสือเล่มนี้มิอาจพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่มได้

ดำรงค์ ฐานดี